

Justitiedepartementet

Brottsoffermyndigheten

Box 470

901 09 Umeå

Uppdrag om ett bättre digitalt bemötande av brottsutsatta

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Brottsoffermyndigheten att

- kartlägga brottsutsattas behov av stöd under brottmålsprocessen och analysera i vad mån dessa behov kan tillgodoses genom digitaliseringens möjligheter,
- mot bakgrund av analysen lämna förslag till ett bättre digitalt bemötande av den som blivit utsatt för brott.

Kartläggningen ska utföras utifrån ett processorienterat så kallat livshändelseperspektiv. I uppdraget ligger att ge förslag till utvecklad myndighetsegens gemensam webbinformation riktad till brottsutsatta. Möjligheten att använda den nationella digitala tjänsten Mina meddelanden vid kommunikation med brottsutsatta ska särskilt beaktas.

Uppdraget ska genomföras i samverkan med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket, Kriminalvården, Socialstyrelsen och Kronofogdemyndigheten. Samråd ska ske med berörda ideella organisationer och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Vad gäller användningen av den nationella digitala tjänsten Mina meddelanden ska detta utredas i samråd med Skatteverket.

Brottsoffermyndigheten bör inhämta erfarenheter från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Tillväxtverket om att kartlägga behov och utveckla e-tjänster ur ett livshändelseperspektiv.

Uppdraget ska genomföras på ett sätt som innebär att skyddet för den personliga integriteten värnas och att informationssäkerheten upprätthålls. Om det bedöms finnas behov av författningsändringar ska detta redovisas särskilt. Utgångspunkten ska vara att förslagen finansieras inom myndigheternas befintliga ramar. Om myndighetens

förslag innebär ökade kostnader ska förslag på finansiering presenteras. Brottsoffermyndigheten ska i samråd med berörda myndigheter göra en uppskattning av resursbehovet för de åtgärder som föreslås. Vid uppdragets genomförande ska ett jämställdhetsperspektiv beaktas.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) senast den 31 maj 2017.

Skälen för regeringens beslut

Den som blir utsatt för ett brott hamnar i en svår och ovan situation. Regeringens mål är att skadeverkningarna av brott ska minska och att verksamheten till stöd för brottsoffer bedrivs på ett effektivt och rättsäkert sätt med hög kvalitet. Den som drabbats av brott ska bland annat få adekvat information och ett gott bemötande från rättsväsendets myndigheter (prop. 2015/2016:1).

Regeringen har beslutat flera åtgärder för att förbättra stödet och servicen till brottsutsatta. Målsäganden ska bland annat upplysas om att han eller hon på begäran kan få information om hur det egna ärendet fortskrider och de kontaktuppgifter som behövs för att få upplysningar i det egna ärendet. Målsäganden ska även i ökad utsträckning underrättas om den som är misstänkt för gärningen försätts på fri fot. Riksrevisionen drog i rapporten 2011:18 "Brottsutsatt - Myndigheternas hantering av ekonomisk kompensation på grund av brott" slutsatsen att det fanns brister i hanteringen av brottskadestånd. Myndigheterna har därefter utvecklat informationen och stödet till brottsutsatta kring brottskadestånd.

Digitaliseringen påverkar alla delar av samhället. Rättsväsendets myndigheter bedriver sedan flera år ett långsiktigt arbete med att utifrån ett rättskedjeperspektiv utveckla ett elektroniskt informationsutbyte i brottmålshanteringen. Ett led i detta arbete är att skapa goda förutsättningar för förbättrade e-tjänster för medborgarna.

Flertalet medborgare förväntar sig i dag att kunna utföra sina kontakter med offentlig förvaltning digitalt. Regeringen har slagit fast att digitala tjänster ska, så långt det är möjligt och där det är relevant, vara förstahandsval i den offentliga sektorns kontakter med medborgare, organisationer och företag (prop. 2015/2016:1).

Personlig kontakt är en viktig del i arbetet med att stödja den som blivit utsatt för brott, men det finns tillfällen när snabb och säker digital kommunikation kan vara att föredra. Det kan handla om att använda säkra digitala kanaler i kommunikationen mellan myndigheter och brottsutsatta, men också myndighetsgemensam webbinformation och e-tjänster. Mina meddelanden är en infrastruktur för att skicka säkra

elektroniska försändelser från myndigheter till enskilda. Regeringen har satt upp målet att mellanstora och större myndigheter ska ha anslutit relevanta meddelandeflöden till Mina meddelanden senast 2017 (prop. 2014/2015:1). I vilken mån denna nationella digitala tjänst, men även vad andra möjligheter med digitalisering kan bidra till för att öka service och stöd till brottsutsatta, behöver utredas närmare.

Såväl E-delegationen som Statskontoret har lyft fram att svensk offentlig förvaltning under senare år tappat placeringar i internationella mätningar kring e-förvaltning (Statskontoret 2014:12). E-delegationen konstaterade att offentlig sektor hittills ofta har varit fragmentarisk i sättet att utveckla e-tjänster till medborgare och företag, då myndigheter oftast utgått från det egna uppdraget och inte sett vikten av att samverka över organisationsgränser för att tillgodose medborgares och företagares behov av sammanhållna e-tjänster (SOU 2015:66).

Den som utsatts för brott behöver ofta stå i kontakt med flera olika myndigheter för att få information och för att få sina rättigheter tillgodosedda. Många upplever att det är svårt att veta vart man ska vända sig. Det är därför viktigt att se brottsutsattas situation ur ett helhets- och livshändelseperspektiv. Att använda ett livshändelseperspektiv innebär att utgå från de händelser den enskilde möter under olika faser i livet. Ett sådant perspektiv ger förutsättningar för att utveckla den offentliga verksamheten på ett sätt som ställer den enskildes behov i centrum. För att kunna erbjuda den som blivit utsatt för brott en sammanhållen digital service krävs därför en nära samverkan mellan berörda myndigheter.

På regeringens vägnar

Anders Ygeman

Lena Olofsson Warstrand

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Arbetsmarknadsdepartementet/A
Finansdepartementet/BA, K, SFÖ och S3
Justitiedepartementet/DOM, KRIM, PO och Å
Kulturdepartementet/DISK
Näringsdepartementet/EF, FF, ITP

Socialdepartementet/FS, FST, JÄM, SF
Brottsförebyggande rådet
Domstolsverket
Kronofogdemyndigheten
Länsstyrelserna
Polismyndigheten
Skatteverket
Socialstyrelsen
Åklagarmyndigheten
Barnafrid vid Linköpings universitet
Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet
Sveriges Kommuner och Landsting
Brottsofferjouren Sverige
Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och
queeras rättigheter (RFSL)
Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (Roks)
Stiftelsen Tryggare Sverige
Unizon